

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียด วิธีการเผชิญความเครียดและคุณภาพชีวิต
ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ นางสาวอรุษา ปัดจั่งหรีด

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิพร เสนารักษ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรธงาม พรหมเชษฐ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สัมพันธ์ พันธุ์ฤกษ์)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดกับวิธีการ
เผชิญความเครียดและความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการเผชิญความเครียดกับคุณภาพชีวิตของผู้ป่วย
โรคเบาหวาน โดยใช้กรอบทฤษฎีของ Lazarus และ Folkman (1984) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน
การศึกษาคือ ผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ไม่พึ่งอินซูลินที่รักษาโดยการรับประทานยา มาติดตาม
การรักษาที่ห้องตรวจโรคทางอายุรศาสตร์ แผนกตรวจรักษาผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลศรีนครินทร์
โดยวิธีการสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Sampling) จำนวน 123 ราย ระหว่างวันที่ 25
เมษายน 2537 ถึงวันที่ 9 มิถุนายน 2537 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถาม
ข้อมูลทั่วไป แบบประเมินความเครียดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของ Armstrong (1987) ซึ่ง
มีความตรงตามเนื้อหาและมีความเที่ยง ($\alpha = 0.79$) แบบประเมินวิธีการเผชิญความเครียด
เป็นเครื่องมือของ Jalowice และคณะ (1984) โดยปรับปรุงสำนวนภาษาบางข้อจากที่

นิตยา สุทธยากร (2531) ได้แปลไว้และมีความเที่ยง ($\alpha = 0.76$) และแบบประเมินคุณภาพชีวิตที่ผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบประเมินคุณภาพชีวิต (QOLS) ของ Flanagan (1978) และ Burckhardt และคณะ (1989) ซึ่งมีความตรงตามเนื้อหาและมีความเที่ยง ($\alpha = 0.77$) รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดอันดับที่ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยการทดสอบที่

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ไม่พึ่งอินซูลินมีความเครียดโดยเฉลี่ยเล็กน้อย ($\bar{X} = 1.45$, $SD = 0.706$) ใช้วิธีการเผชิญความเครียดนาน ๆ ครั้ง ($\bar{X} = 2.358$, $SD = 1.003$) มีคุณภาพชีวิตในระดับที่พึงพอใจเป็นส่วนใหญ่ ($\bar{X} = 5.674$, $SD = 1.121$)

2. ความเครียดโดยรวม ความเครียดด้านจิตสังคม ความเครียดด้านการจัดการเกี่ยวกับโรคด้วยตนเอง และความเครียดด้านความรู้หรือทักษะ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับวิธีการเผชิญความเครียดของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ไม่พึ่งอินซูลินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.625$, 0.477 , 0.625 , 0.390 ; $P < 0.001$ ตามลำดับ)

3. วิธีการเผชิญความเครียดโดยรวม วิธีการเผชิญความเครียดชนิดที่มุ่งปรับสภาพอารมณ์ และวิธีการเผชิญความเครียดชนิดที่มุ่งแก้ไขปัญหามีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ไม่พึ่งอินซูลิน ($r = -0.019$, -0.103 , 0.076 ; $P > 0.05$ ตามลำดับ)

THESIS TITLE : RELATIONSHIP BETWEEN STRESS, COPING STRATEGIES AND
QUALITY OF LIFE OF DIABETIC PATIENTS

AUTHOR : MISS ORNUSA PADCHANGREED

THESIS ADVISORY COMMITTEE :

..... *Wiporn Sanaruck*Chairman
(Assistant Professor Wiporn Sanaruck)

..... *Pan-ngarm Pannachet*Member
(Assistant Professor Pan-ngarm Pannachet)

..... *Sampan Panpurk*Member
(Associate Professor Sampan Panpurk)

ABSTRACT

The purpose of this study was to investigate the relationship between stress and coping strategies, coping strategies and the quality of life of diabetic patients based on Lazarus and Folkman's conceptual framework (1984). The sample which was selected by the systematic sampling were having a consisted of 123 out-patient non-insulin dependent diabetics who came to follow-up at the medical department at Srinagarind Hospital during April, 25, 1994 and June, 9, 1994. The instruments used for data collection included a scale composed of four parts: 1) demographic data, 2) stress scale from

Armstrong's conceptual (1987) which has the content validity and reliability of $\alpha = 0.79$, 3) coping strategies scale which was modified from Nitaya Suthayakorn (BE.2531) and Jalowice, et al. (1984) with the reliability of $\alpha = 0.76$ and 4) the quality of life scale which was modified from Flanagan (1978) and Burckhardt, et al. (1989) with the content validity and reliability of $\alpha = 0.77$. The data were collected by interviewing. Statistical procedures used were frequency, percentage, means, standard deviation, ranking, Pearson's product moment correlation coefficient and t-test.

The results are as follow :-

1. The non-insulin diabetic patients had little stress ($\bar{X}=1.45$, $SD = 0.706$), occasional coping strategies ($\bar{X} = 2.358$, $SD = 1.003$) and quality of life at the level of mostly satisfaction ($\bar{X} = 5.674$, $SD = 1.121$).

2. There were positive significant relationships between the overall stresses : psychosocial stress, self-management stress, knowledge/skill stress and coping strategies of non-insulin diabetic patients ($r = 0.625, 0.477, 0.625, 0.390$; $P < 0.001$).

3. There were non-significant relationships between the overall coping strategies : emotional-focused coping, problem-focused coping and quality of life of non-insulin diabetic patients ($r = -0.019, -0.103, 0.076$; $P > 0.05$).